

20.9. 2020; 15.neděle po Trojici; písně 134,210,618,366,485

Introit

1 Poutní píseň. Dobrořečte Hospodinu, všichni Hospodinovi služebníci, kteří stojíte v Hospodinově domě za nočního času. 2 Pozvedejte ruce ke svatyni, dobrořečte Hospodinu! 3 Hospodin ti žehnej ze Sijónu; on učinil nebesa i zemi.

(Žalm 134)

I. čtení

25 Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? 26 Pohleďte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější? 27 Kdo z vás může o jedinou píd' prodloužit svůj život, bude-li se znepokojoval? 28 A o oděv proč si děláte starosti? Podívejte se na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou – 29 a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn jako jedna z nich. 30 Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která tu dnes je a zítra bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás, malověrní? 31 Nemějte tedy starost a neříkejte: Co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? 32 Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. 33 Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. 34 Nedělejte si tedy starost o zítřek; zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení.

(Matouš 6,25-34)

II. čtení

4 Toto je rodopis nebe a země, jak byly stvořeny. V den, kdy Hospodin Bůh učinil zemi a nebe, 5 nebylo na zemi ještě žádné polní křovisko ani nevzcházela žádná polní bylina, neboť Hospodin Bůh nezavlažoval zemi deštěm, a nebylo člověka, který by zemi obdělával. 6 Jen záplava vystupovala ze země a napájela celý zemský povrch. 7 I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chrůpík dech života. Tak se stal člověk živým tvorem. 8 A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil. 9 Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromovi žádoucím na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého. 10 Z Edenu vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje ve čtyři hlavní toky. 11 Jméno prvního je Píson; ten obtéká celou zemi Chavílu, v níž je zlato, 12 a zlato té země je skvělé; je tam také vonná pryskyřice a kámen karneol. 13 Jméno druhé řeky je Gichón; ta obtéká celou zemi Kúš. 14 Jméno třetí řeky je Chidekel; ta teče východně od Asýrie. Čtvrtá řeka je Eufrat. 15 Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. 16 A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. 17 Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“

(Genesis 2,4-17)

Všechnu svou starost vložte na něj, neboť mu na vás záleží. 1.Petrova 5,7

Sestry a bratři dnešní text nás vrací zpět, vrací nás na začátek stvoření. Vrací nás do doby, kdy Bůh teprve vše stvořil, nebe, zem i člověka. Text nás vrací k počátku, upomíná nás na základ naší existence. Připomíná nám, kdo vše stvořil a k čemu člověka určil, jaký úkol mu dal.

Dozvídáme se, že pokud má něco růst na zemi, tedy i jakýkoliv plevel, tak musí pršet, bez vláhy to není možné. Dokud neprší tak nic neroste a vláhu dává Bůh. A také pokud má na zemi růst jakákoliv bylina, obilí, tedy ušlechtilá rostlina, tak musí být i člověk, který obdělává

půdu. A pokud není ani vláha, ani člověk, který by byl pracoval, tak nic neroste. Tak to platí až po dnes. I my víme, že bez vláhy a bez kloudné práce nic dobrého neroste. Tedy země byla pustá a prázdná a bez vody i bez člověka zase bude pustá a prázdná.

Pustota a prázdnota se mění ve chvíli, kdy Bůh, Hospodin opět tvoří. Vždy když je Bůh při díle, když něco činí tak je to dobré, má to smysl, má to hlavu a patu. Hospodin vytvořil člověka. Není zcela jasné, jestli v knize Genesis je řečeno, že člověk byl učiněn z prachu země, nebo se konstatuje, že člověk je prach. Možná je to nakonec jedno. Jde o to, že člověk je vytvořen Bohem a bez něho by nebyl. Co je zajímavého, že člověk je prach, je nic. Asi tu skutečně nejde o materiál, z čeho byl člověk vytvořen, ale spíš o kvalitu člověka. Člověk je prach, sám o sobě není ničím. Nemá žádný polobožský původ. Je spojen pevně se zemí. To není nic špatného, nic hříšného.

A kromě toho, že je Bohem vytvořen, uhněten nikoliv z hlíny, nebo z jílu, je uhněten z ničeho, z prachu, je mu vdechnut život. Bůh oživuje to, co sám vytvořil, dává mu dech života a tak vzniká skutečně živá bytost. Jehož tělo a dech je jedno, nelze je oddělit.

A Boží dílo pokračuje dál. Vysadil zahradu v Edenu. Vytvořil prostor vhodný pro člověka, prostor, který je ohraničen, zřejmě aby tam člověk mohl žít a byl chráněn. Prý je tím také určeno, řečeno, že Bůh ho chce mít ve světě, který sám stvořil. Poslání zahrady je chránit člověka a zároveň být prostorem pro obecnost s Bohem. Nemluví se zde o ráji, o tom mluví pozdější texty. Je dobré si uvědomit, že zahrada Eden, kterou stvořil Bůh pro člověka a postavil ho do ní, nebyla mimo tento svět, nebyla vzdálena tolik od našeho světa, jak si možná někdy představujeme. Ještě se píše, že zahrada byla na východě. Prý to lze chápat jako označení místní a jednak časové: východ byl krajinou života, kde vycházelo slunce a zaplašovalo temnotu; jednak údaj časový. Může to být vykládáno jako od počátku, od pradávna.

A Boží dílo pokračuje dál a vše, co Bůh učinil, bylo a je dobré. Bůh má s člověkem zvláštní záměr. I když člověk nemá žádný polobožský ani božský původ, a je vlastně prach, přesto ostatní tvorstvo i s celou zemí mu budou podřízeny. V zahradě Bůh dal vyrůst všemu stromoví, to stromoví bylo na pohled žádoucí, tedy pěkné, dobré, užitečné, neboť jsou na nich dobré plody. Kromě těchto stromů jsou tam ještě dva zvláštní stromy. Zdá se, jakoby ty dva stromy byly vedle sebe a byly uprostřed zahrady. Strom života a strom poznání dobrého a zlého. Ve verši 17 se dozvíme, že z toho jednoho stromu má člověk zakázáno jíst. Tyto dva stromy nejsou nikde na nedostupném místě postaveny. Jsou uprostřed a člověk k němu má přístup.

Také poprvé se zde dozvíme, že člověku není vše dovoleno, že existuje jisté omezení pro něho. Člověk, Adam, smí jíst ze všech stromů jenom ze stromu poznání dobrého a zlého nikoliv. A také mu je hned sděleno, co by to pro něho znamenalo, kdyby tento příkaz překročil, kdyby překročil tuto hranici. A zdá se, že není těžké ji překročit, vždyť strom není ničím chráněn. Pro člověka by to znamenalo, že by propadl smrti. A to je třeba vzít vážně. Překročení zákazu, nařízení, sebou nese své následky. Překročit Boží nařízení znamená zemřít smrtí, znamená to smrt pro člověka. Není to žádná legrace, není to pouhé strašení člověka. Co Bůh řekne myslí také vážně a má to svůj opodstatněný důvod. Nic také před člověkem neskrývá, nezatajuje.

Člověku je podřízeno ostatní tvorstvo i se zemí a přece to neznamená, že si člověk může dělat, co chce. Neznamená to, že by člověk jen tak beztrestně se mohl udělat sám pro sebe a hlavně, že by se snad mohl chtít chovat jako Bůh. Nemůže. A to stále lidé zapomínají a proto také stále za to platí skutečně velkou cenu. Často kvůli tomu oni sami umírají, nebo umírají druzí lidé.

Chtít vědět všechno, chtít znát dobré a zlé, znamená také chtít svrchovaně rozhodovat o dobrém a zlém. A to člověku není dáno. V tom tkví jeho omezenost, nemůže chtít svrchovaně rozhodovat, soudit, co je dobré a zlé. Člověk není a nemůže být tak roven Bohu.

Jen Bůh rozhoduje, co je dobré a zlé, co vede k životu a co ke smrti. A člověk má jeho rozhodnutí poslušně přijímat. Zároveň je vlastně člověk postaven na rozcestí. Ve chvíli, kdy se dozví o těch dvou stromech a je mu dán jistý příkaz, a může se rozhodnout, jak se zachová.

V knize Genesis se tedy dozvídáme, že Bůh stvořil svět a člověka. Člověku byl dán prostor k životu, bylo mu dáno vše, co potřebuje, co mu zajistí dobrý život. Ale i v té zahradě je jasné, že člověk má také jistý úkol. Nemá se jenom tak poflakovat po zahradě, ale má ji chránit, má obdělávat půdu, aby v zahradě také rostli byliny a ostatní rostliny. Ty nebudou růst jen tak sami od sebe, potřebují k tomu vláhu a lidskou práci. A i když člověk nesmí jíst ze stromu poznání tak ke stromu života má přístup.

Dá se říci, že i my máme vlastně přístup ke stromu života. Sice nebude žít jako nesmrtelní na této zemi, přesto máme přístup ke stromu života. Tím stromem je trojjediný Bůh. Bůh nás obživil a při životě drží a smíme doufat i v život věčný díky oběti Ježíše Krista.

Amen